

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Genomför en extern granskning av studieförbunden

Folkbildning sker organiserat i studieförbund och folkhögskolor i Sverige. Staten stöttar studieförbunden ekonomiskt och syftet med det är att det ska bidra till bland annat stärkt demokrati, engagemang i samhället och höjd utbildnings- och bildningsnivå. Utöver statsbidrag från staten får studieförbunden också ofta stöd från kommuner och regioner för sin folkbildningsverksamhet. År 2023 har Umeå kommun avsatt 8,6 miljoner kronor i stöd till studieförbund.

Med jämna mellanrum väcks frågor kring studieförbundens verksamheter, och huruvida det fuskas eller inte. Det är viktigt att hela tiden arbeta med att motverka fusk och välfärdsbrottslighet, samt se till så att skattebetalarnas pengar går till rätt saker.

I Umeå avslöjades år 2015 ett omfattande fusk i ett av studieförbunden, där det rörde sig om mångmiljonbelopp som hade betalats ut felaktigt. Man fann bland annat att 60 procent av verksamheten som hade inrapporterats under ett år inte hade ägt rum. Den aktuella lokalavdelningen lades därefter ned som en konsekvens. Även fusk i andra studieförbund har upptäckts, vilket påtalats på nationell nivå.

Riksrevisionens granskning från år 2022 visar att kontroll och uppföljning brister i alla led, och att det finns tydliga tecken på att statsbidraget går till annat än folkbildning. Ett grundproblem som Riksrevisionen lyfter är att kontrollsystemet inte tillräckligt effektivt på att fånga upp fel och fusk. Pengarna har i stället gått till sådant som privat konsumtion och kommersiella verksamheter. Hela 44 procent av de granskade studiecirkelarna saknade tillräckliga underlag för utbetalningar. Nästan varannat evenemang hade alltså sådana brister att några skattepengar aldrig skulle ha betalats ut.

Umeå kommun måste säkerställa att invånarnas skattemedel inte går till fusk, eller i värsta fall extremister som motarbetar vårt demokratiska system. Moderaterna i Umeå vill därför se en extern granskning av samtliga studieförbund. Det behövs en total genomlysning av studieförbunden från en extern part för att säkerställa att skattemedel inte har gått till fel saker eller har fuskats med. En granskning skulle också stärka förtroendet och tillförlitligheten i handläggningen av stöden.

Med anledning av ovanstående föreslår jag kommunfullmäktige att besluta

att uppdra till kulturnämnden att initiera en extern granskning av samtliga studieförbund för den verksamhet som studieförbunden har sökt stöd för och betalats ut medel till de senaste åren

Umeå 2023-12-08

Kjerstin Widman, kommunfullmäktigeledamot (M)